

**Protokoll fra kontrollutvalgets møte
tirsdag 15.06.2010**

Sted: Grenseveien 88

Til stede: Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabet Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Kari Kjenndalen (A), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R)

Forfall (grunn): Ann Kathrine Skjørshammer (KrF) (uoppsettelig arbeid)

I stedet møtte: Hartvig Opsjøn (KrF)

Fra kontrollutvalgets sekretariat: Sekretariatsleder Reidar Enger og konsulent Kristin Lehre

Fra Kommunerevisjonen: Kommunerevisor Annette Gohn-Hellum, avdelingsdirektør Unn Helen Aarvold, avdelingsdirektør Lars Normann Mikkelsen, seniorrådgiver Kari Breisnes (sak 52), seniorrådgiver Geir Lunde (sak 53), seniorrådgiver Jan Gunnar Thoresen (sak 54), revisjonsrådgiver Stig Eliassen (sak 55), seniorrådgiver Frøydis Eidheim (sak 56) og revisjonsrådgiver Pernille Stoermann-Næss (sak 57)

Sak	Side
51/10 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 25.05.2010.....	2
52/10 Rapport 12/2010 Økonomisk styring av investeringsprosjekter i Undervisningsbygg Oslo KF	2
53/10 Rapport 13/2010 Omstilling i bydeler	4
54/10 Rapport 14/2010 Generelle IT-kontroller i og rundt Rusdata i Rusmiddeletaten.....	6
55/10 Rapport 15/2010 Bruk av fritaksbestemmelsene ved nasjonale prøver - konsekvenser for styringsinformasjon om skolene i Oslo.....	8
56/10 Rapport 16/2010 Saksbehandling av søknad om kommunal bolig	11
57/10 Endelig innberetning av undersøkelse av utvalgte transaksjoner i regnskapet til Helse- og sosialombudet i Oslo	14

51/10
Protokoll fra kontrollutvalgets møte 25.05.2010

Sendt til arkiv

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabet Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Kari Kjenndalen (A), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Hartvig Opsjøn (KrF)

Protokollen ble godkjent.

52/10
Rapport 12/2010 Økonomisk styring av investeringsprosjekter i Undervisningsbygg Oslo KF

Sendt til finanskomiteen

Kopi til byråden for næring og eierskap, Undervisningsbygg Oslo KF, Utdanningsetaten, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført en forvaltningsrevisjon av Undervisningsbygg Oslo KFs økonomiske styring av investeringsprosjekter. Forvaltningsrevisjonsprosjektet ble vedtatt av kontrollutvalget i møte 20.01.2009 (sak 3). Prosjektet tilhører området *virksomhetsstyring* i overordnet plan for forvaltningsrevisjon som ble vedtatt av bystyret 18.06.2008 (sak 259).

Undervisningsbygg Oslo KF er en av de største enkeltaktørene i Oslo kommune når det gjelder investeringsaktiviteter. I 2009 investerte foretaket for 2,2 milliarder kroner. I denne undersøkelsen har Kommunerevisjonen vurdert foretakets praksis i tre utvalgte investeringsprosjekter: Totalrehabilitering på Lindeberg skole (kostnadsramme 248 millioner kroner), nybygg Rommen skole (kostnadsramme 451 millioner kroner), og et mindre rehabiliteringsprosjekt på Den franske skole (kostnadsramme 31 millioner kroner).

Undersøkelsen viser at foretaket etter mislighetssakene i 2005-2006 har lagt ned mye arbeid for å bedre foretakets rutiner, prosedyrer og praksis på investeringsområdet.

Etter Kommunerevisjonens vurdering var de to største investeringsprosjektene underlagt tilfredsstillende økonomisk styring. I disse prosjektene var både styringsgrunnlaget og styringen underveis i byggefasen langt på vei i tråd med revisjonskriteriene som var lagt til grunn for undersøkelsen.

Det tredje investeringsprosjektet, et mindre rehabiliteringsprosjekt, var etter Kommunerevisjonens vurdering ikke underlagt tilstrekkelig god økonomisk styring. Det var

enkeltvis forhold i dette prosjektet som til sammen gjorde at Kommunerevisjonen trakk en slik konklusjon. Dette var forhold som størrelsen på prosjektets usikkerhetsavsetninger, at projekteringsgrunnlaget var mangelfullt og at foretaket inngikk en kontrakt med entreprenør som utgjorde vel halvparten av prosjektkalkylen i styringsdokumentet, en kontrakt som etter prosjektleders oppfatning var urealistisk. Videre ble ikke byggeleder, som blant annet hadde ansvar for å følge opp entreprenørens utførelse, avkrevd skriftlige rapporter. Det var mange endringer i dette prosjektet, og en tredjedel av disse var godkjent etter at endringsarbeidet var utført og ikke på forhånd slik det normalt skal gjøres.

Undervisningsbygg står overfor store investeringer både i nybygg, totalrehabiliteringer og mindre rehabiliteringer. Det er viktig at alle typer investeringer underlegges god økonomisk styring. Kommunerevisjonen kommer i rapporten med noen anbefalinger som kan bidra til å bedre foretakets økonomisk styring i framtidige investeringsprosjekter:

Undervisningsbygg bør

- sikre at projekteringsgrunnlaget og tilbudsbeskrivelsene er dekkende i forhold til et prosjekts arbeidsomfang
- inngå kontrakt med entreprenør med utgangspunkt i realistiske tilbudsbeskrivelser
- sikre skriftlig rapportering fra innleid byggeleder
- sikre at endringsmeldinger i all hovedsak godkjennes i forkant

Kommunerevisjonen har gjennomført en egen IT-revisjon av Undervisningsbyggs prosjektstyringssystem Exie. Foretaket har i hovedsak etablert intern kontroll i og rundt systemet som er med på å sikre at prosjektene i foretaket følges opp i forhold til vedtatte rammer.

Byråden for næring og eierskap og Undervisningsbygg Oslo KF har hatt rapporten til uttalelse. Begge instanser vil iverksette tiltak som er relevante for Kommunerevisjonens anbefalinger.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget har ved behandling av rapport 12/2010 *Økonomisk styring av investeringsprosjekter i Undervisningsbygg Oslo KF* merket seg at de to største investeringsprosjektene i undersøkelsen var underlagt tilfredsstillende økonomisk styring, mens et mindre rehabiliteringsprosjekt ikke var underlagt tilstrekkelig god økonomisk styring. Kontrollutvalget har videre merket seg at foretaket etter mislighetssakene i 2005-2006 har lagt ned mye arbeid for å bedre foretakets rutiner, prosedyrer og praksis på investeringsområdet.

Kontrollutvalget konstaterer at Undervisningsbygg har vurdert og vil iverksette tiltak på bakgrunn av rapportens anbefalinger, og at Byrådsavdeling for finans og næring planlegger å gjennomgå prosjektrapporten og de anbefalte tiltakene med Undervisningsbygg.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapporten til orientering.

Saken oversendes finanskomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabet Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Kari Kjenndalen (A), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Hartvig Opsjøn (KrF)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 07.06.2010 m/vedlegg

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget har ved behandling av rapport 12/2010 *Økonomisk styring av investeringsprosjekter i Undervisningsbygg Oslo KF* merket seg at de to største investeringsprosjektene i undersøkelsen var underlagt tilfredsstillende økonomisk styring, mens et mindre rehabiliteringsprosjekt ikke var underlagt tilstrekkelig god økonomisk styring. Kontrollutvalget har videre merket seg at foretaket etter mislighetssakene i 2005-2006 har lagt ned mye arbeid for å bedre foretakets rutiner, prosedyrer og praksis på investeringsområdet.

Kontrollutvalget konstaterer at Undervisningsbygg har vurdert og vil iverksette tiltak på bakgrunn av rapportens anbefalinger, og at Byrådsavdeling for finans og næring planlegger å gjennomgå prosjektrapporten og de anbefalte tiltakene med Undervisningsbygg.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapporten til orientering.

Saken oversendes finanskomiteen.

53/10

Rapport 13/2010 Omstilling i bydeler

Sendt til finanskomiteen

Kopi til byråden for helse og eldre, byråden for sosiale tjenester og rusomsorg, bydelsutvalgene og bydelsdirektørene i Bydel Alna og Bydel Ullern, øvrige bydeler, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

I tråd med kontrollutvalgets vedtak om forvaltningsrevisjon av 25.08.2009 (sak 69) har Kommunerevisjonen gjennomført en undersøkelse om planlegging og oppfølging av omstillingsarbeid i bydelene Alna og Ullern. Prosjektet tilhører fokusområdet *virksomhetsstyring* i overordnet plan for forvaltningsrevisjon, som ble vedtatt av bystyret 18.06.2008 (sak 259).

Hovedfokuset i undersøkelsen var bydelenes håndtering av omstillingsbehov. Dette ble kartlagt og vurdert innefor rammen av to hovedproblemstillinger:

1. Har bydelene utarbeidet hensiktsmessige strategier og handlingsplaner for omstillinger?
2. Hvordan følges strategier og handlingsplaner for omstillinger opp i bydelene?

Dessuten ble organisering og styring av omstillingsarbeidet i bydelene kartlagt, herunder hvordan eventuelle strategier og planer har blitt forankret i organisasjonen.

Undersøkelsen viser at i begge bydelene har tilpasning av ressursbruken til de økonomiske rammene vært hovedmålet for omstillingene. Men også andre mer utviklingsorienterte mål var viktige drivkrefter for omstillingene.

De to bydelene har organisert arbeidet med omstillingene ulikt. I Bydel Alna har omstillingene blitt gjennomført i den ordinære driftsorganisasjonen, der lederne for resultatenheterne hadde ansvaret for gjennomføringen omstillingstiltak. I Bydel Ullern skjedde arbeidet med omstillingene dels i den ordinære driftsorganisasjonen og dels gjennom etablering av særskilte prosjekter.

Det er nedlagt et betydelig arbeid i omstillingene i de to bydelene de siste årene. Begge bydelene har hatt klare mål og gitt begrunnelser for omstillingene i sine strategiske planer. Målene og strategiene for omstillingsarbeidet i de to bydelene har hatt mange likhetstrekk: Økt vektlegging av forebyggende tiltak, mer tverrfaglig tilnærming, der bydelene har ment at det har vært påkrevet, samt at tjenestetilbudet til brukerne i større grad skulle gis på lavest mulige effektive omsorgsnivå ("LEON-prinsippet").

Bydelene har utarbeidet konkrete omstillingstiltak basert på de strategiske planene. Bydel Ullern har for de store omstillingsprosjektene utarbeidet prosjektdirektiver der mål, ansvar og resultatforventinger har blitt kommunisert til prosjektlederne. I Bydel Alna har mål, ansvar og resultatforventinger for omstillingstiltakene blitt dokumentert og kommunisert i årlige brev fra bydelsdirektøren til samtlige resultatenheter i bydelen. I begge bydeler har lederkontrakter blitt brukt til å styre omstillingene.

Begge bydeler har hatt systemer og rutiner for løpende oppfølging av omstillingstiltakene og vurdering av korrigerende tiltak. Ingen av bydelene har gjennomført særskilte evalueringer av omstillingstiltakene.

Kommunerevisjonen anbefaler at bydelene bør iverksette mer systematiske evalueringer av omstillingene for å lære av de erfaringer som er gjort, og for å undersøke om resultatet av omstillingsarbeidet har vært som forventet.

I høringsuttalelsene til de to bydelene fremgår det at begge bydeler planlegger tiltak for å følge opp Kommunerevisjonens anbefaling om mer systematiske evalueringer av omstillingsarbeidet.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Bydel Alna og Bydel Ullern har hatt klare mål og gitt begrunnelser for omstillingene i sin strategiske planer, og at begge bydeler har utarbeidet konkrete omstillingstiltak basert på sine strategiske planer. Bydel Alna og Bydel Ullern har videre hatt systemer og rutiner for løpende oppfølging av omstillingstiltakene. Kontrollutvalget merker seg også at ingen av bydelene har gjennomført særskilte evalueringer

av omstillingene, men at begge planlegger tiltak for å følge opp Kommunerevisjonens anbefaling på dette punktet.

For øvrig tar kontrollutvalget Kommunerevisjonens rapport 13/2010 til orientering.

Saken sendes til finanskomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabet Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Kari Kjenndalen (A), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Hartvig Opsjøn (KrF)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 04.06.2010 m/vedlegg

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget merker seg at Bydel Alna og Bydel Ullern har hatt klare mål og gitt begrunnelser for omstillingene i sin strategiske planer, og at begge bydeler har utarbeidet konkrete omstillingstiltak basert på sine strategiske planer. Bydel Alna og Bydel Ullern har videre hatt systemer og rutiner for løpende oppfølging av omstillingstiltakene. Kontrollutvalget merker seg også at ingen av bydelene har gjennomført særskilte evalueringer av omstillingene, men at begge planlegger tiltak for å følge opp Kommunerevisjonens anbefaling på dette punktet.

For øvrig tar kontrollutvalget Kommunerevisjonens rapport 13/2010 til orientering.

Saken sendes til finanskomiteen.

54/10

Rapport 14/2010 Generelle IT-kontroller i og rundt Rusdata i Rusmiddeletaten

Sendt til helse- og sosialkomiteen

Kopi til byråden for sosiale tjenester og rusomsorg, Rusmiddeletaten, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har i samarbeid med revisjonsselskapet Ernst & Young revidert generelle IT-kontroller i og rundt fagsystemet Rusdata, Rusmiddeletatens elektroniske journalsystem. Undersøkelsen omfatter også etterlevelse av relevant lovverk.

Rusmiddeletaten har etablert et internkontrollsystem som er basert på risiko, Oslo kommunens sikkerhetsinstruks og lovpålagte krav. Systemet er dokumentert, men viktige rutiner og retningslinjer mangler for prosesser som risikostyring, endringshåndtering, tilgangsstyring og sikring av driftskontinuitet. Gjennomgang ved utvalgte tjenestesteder gir imidlertid inntrykk av at etatens ansatte har høy bevissthet om sikkerhet ved behandling av sensitive personopplysninger. Dette kompenserer delvis for mangelfulle rutiner.

Mangel på felles plan for kontinuerlig drift øker risikoen for alvorlige konsekvenser ved driftsforstyrrelser. Kommunerevisjonen anbefaler at etaten gjennomfører risikovurderinger ved større endringer, oppdaterer internkontrollsystemet og ser etter at alle viktige rutiner er kommunisert og at de etterleves ved alle tjenestesteder.

Arbeidsdelingen er svak fordi samme person har utfører- og kontrollansvar for sikkerhet i fagsystemene inklusive administrasjon av brukertilganger. Dette øker risikoen for at feil og mangler ikke blir oppdaget.

Tilganger til sensitive personopplysninger synes ikke å være tilstrekkelig begrenset. Dette fører til at brukere har tilgang til flere personopplysninger enn det arbeidsoppgavene krever. Etaten bør vurdere å innskrenke tilgangen til journaler for inaktive klienter.

Gjennomgang av hendelsesloggene utføres kun ved behov. Dette øker risikoen for at uautorisert tilgang ikke oppdages tidlig nok. Kommunerevisjonen anbefaler å forsterke tilgangskontrollene ved å gjennomgå loggene regelmessig.

Rusmiddeletaten har en stor grad av definerte prosedyrer og rutiner i tråd med krav i personopplysningsloven og helsepersonelloven med forskrifter. Etaten har et definert internkontrollsystem basert på lovkrav og kommunens regelverk, i tillegg til detaljerte instruksjoner for bruk av Rusdata. Det er likevel avdekket svakheter som ansees som viktige for etterlevelse, herunder:

- Ikke regelmessige ledelsesgjennomganger av IT-rammeverket.
- Manglende formelle rutiner for risikovurdering og sikkerhetsrevisjon.
- For mange med tilgang til å låse opp signerte journalnotater.
- Manglende felles rutine for logging og oppfølging av endringer og slettinger i journaler.

Foreløpig rapport har vært til høring i Rusmiddeletaten. I høringssvaret sier etaten at Kommunerevisjonens vurderinger og anbefalinger er relevante, nyttige og hjelpsomme. Etaten opplyser at de er i gang med å planlegge og gjennomføre de anbefalte tiltakene. Rusmiddeletaten anslår at arbeidet kan ferdigstilles innen utgangen av 2011.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kommunerevisjonens rapport 14/2010 *Generelle IT-kontroller i og rundt Rusdata i Rusmiddeletaten* konkluderer med at Rusmiddeletaten har etablert et internkontrollsystem som er basert på risiko, interne bestemmelser og lovpålagte krav. Kontrollutvalget merker seg imidlertid at viktige rutiner og retningslinjer mangler for prosesser som risikostyring, endringshåndtering, tilgangsstyring og sikring av driftskontinuitet. Mangelfulle rutiner kompenseres delvis ved bevissthet blant etatens ansatte om sikkerhet ved behandling av sensitive personopplysninger. Utvalget merker seg også at det finnes svakheter i tilgangskontrollene, driftsrelaterte IT-kontroller og etterlevelse av gjeldende lovkrav.

Kontrollutvalget registrerer at Rusmiddeletaten i all hovedsak er enig i og vil iverksette de forbedringstiltakene som er skissert.

Saken oversendes helse- og sosialkomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabet Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Kari Kjenndalen (A), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Hartvig Opsjøn (KrF)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 07.06.2010 m/vedlegg

Forslag:

Berit Jagmann (R) fremmet forslag om at setningen "Mangelfulle rutiner kompenseres..." tas ut av vedtaket.

Votering:

Kommunerevisorens forslag med Berit Jagmanns endringsforslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kommunerevisjonens rapport 14/2010 *Generelle IT-kontroller i og rundt Rusdata i Rusmiddeletaten* konkluderer med at Rusmiddeletaten har etablert et internkontrollsystem som er basert på risiko, interne bestemmelser og lovpålagte krav. Kontrollutvalget merker seg imidlertid at viktige rutiner og retningslinjer mangler for prosesser som risikostyring, endringshåndtering, tilgangsstyring og sikring av driftskontinuitet. Utvalget merker seg også at det finnes svakheter i tilgangskontrollene, driftsrelaterte IT-kontroller og etterlevelse av gjeldende lovkrav.

Kontrollutvalget registrerer at Rusmiddeletaten i all hovedsak er enig i og vil iverksette de forbedringstiltakene som er skissert.

Saken oversendes helse- og sosialkomiteen.

55/10

Rapport 15/2010 Bruk av fritaksbestemmelsene ved nasjonale prøver – konsekvenser for styringsinformasjon om skolene i Oslo

Sendt til kultur- og utdanningskomiteen

Kopi til byråden for kultur og utdanning, Utdanningsetaten, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

I tråd med kontrollutvalgets vedtak av 26.08.2008 (sak 75) har Kommunerevisjonen gjennomført en undersøkelse av bruk av fritaksbestemmelsene ved gjennomføring av nasjonale prøver i lesing på norsk, lesing på engelsk og regning. Hovedfokus i undersøkelsen har vært gjennomføringen av prøvene for 5. trinn i 2008. Prosjektet tilhører fokusområdet *virksomhetsstyring* i overordnet plan for forvaltningsrevisjon, som ble vedtatt av bystyret 18.06.2008 (sak 259).

Det var i 2008 til dels store forskjeller mellom Oslo-skolene når det gjelder andel av elevene som var fritatt fra deltagelse i nasjonale prøver. De fleste skoler hadde lite eller ikke noe fritak, mens en del skoler pekte seg ut med høy andel fritatte elever. Det var store variasjoner også mellom skoler der om lag like stor andel av elevene hadde vedtak om særskilt språkopplæring og/eller spesialundervisning. Det er elever i disse to gruppene som skolene etter individuelle vurderinger kan fritta.

Kommunerevisjonens rapport 15/2010 *Bruk av fritaksbestemmelsene ved nasjonale prøver – konsekvenser for styringsinformasjon om skolene i Oslo* viser at det i liten grad fantes en sammenheng mellom skolenes resultater og andel fritatte elever i 2008. Undersøkelsen tyder altså på at variasjoner mellom skolene i andel fritatte elever i liten grad påvirket resultatinformasjonen fra nasjonale prøver. Det er da forsøkt tatt hensyn til skolenes elevgrunnlag ved å kontrollere for andel med vedtak om spesialundervisning og andel med særskilt språkopplæring ved skolene.

Oslo-skolenes gjennomføring av nasjonale prøver for 5. trinn i 2008 var ikke fullt ut i tråd med Utdanningsdirektoratets retningslinjer om at alle elever skulle meldes opp til prøvene. Det er også usikkerhet om resultatet er registrert for alle elever som gjennomførte prøvene. Kommunerevisjonen merker seg at variasjonene i registreringspraksis, i følge Utdanningsetaten, i hovedsak skyldtes uklarhet i nasjonale retningslinjer på området, knyttet til påmelding av elever som fulgte undervisning ved en annen skole enn sin bostedsskole. Utdanningsetaten har fulgt opp skoler der rapporter i Utdanningsdirektoratets prøveadministrasjonssystem tydet på mangelfull registrering. Utdanningsetaten har fra og med nasjonale prøver i 2009 tilgang til rapporter fra prøveadministrasjonssystemet som er bedre egnet til oppfølging av skolenes registreringspraksis enn de rapporter som var tilgjengelige i 2008. Andelen elever uten registrering var lavere i Oslo enn i landet totalt både i 2008 og 2009, og betydelig lavere i 2009 enn i 2008. Dette viser at de tiltakene som er iverksatt for å sikre tilfredsstillende registrering i Oslo har gitt god effekt.

Undersøkelsen viser at Utdanningsetaten i forkant av prøvene gjennomførte tiltak i tråd med skoleeiers ansvar for å sørge for lik praktisering av regelverket på dette området, blant annet ved å gi tydelige signaler om at terskelen for å fritta elever skulle være høy. Undersøkelsen av fritakspraksis i tre utvalgte skoler viser at disse skolene i 2008 ikke fullt ut hadde gjennomført vedtakene om fritak i tråd med forvaltningslovens bestemmelser om enkeltvedtak. Utdanningsetaten har i ettertid iverksatt ytterligere tiltak.

I rapporten anbefaler Kommunerevisjonen at Utdanningsetaten vurderer om det er behov for ytterligere tiltak for å sikre korrekt saksbehandling ved fritak fra nasjonale prøver, herunder at

- skolenes begrunnelse dokumenteres og kommuniseres skriftlig til foresatte
- foresatte gis tilstrekkelig informasjon om regelverket
- skolene forhåndsvarsler foresatte

Utdanningsetaten varsler i sin uttalelse til rapporten tiltak som Kommunerevisjonen vurderer å være relevante for rapportens anbefalinger.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Rapport 15/2010 *Bruk av fritaksbestemmelsene ved nasjonale prøver – konsekvenser for styringsinformasjon om skolene i Oslo* tyder på at variasjoner mellom skolene i andel fritatte elever i liten grad påvirket resultatinformasjonen fra nasjonale prøver.

Rapport 15/2010 viser at gjennomføringen av nasjonale prøver for 5. trinn i 2008 ikke fullt ut var i tråd med Utdanningsdirektoratets retningslinjer om at alle elever skulle meldes opp til prøvene, og at det er usikkerhet knyttet til om resultatet er registrert for alle elever som gjennomførte prøvene. Utvalget merker seg at det i ettertid er iverksatt tiltak som har gitt god effekt på dette området.

Undersøkelsen av fritakspraksis i tre utvalgte skoler viser at disse skolene i 2008 ikke fullt ut hadde gjennomført vedtakene om fritak i tråd med forvaltningslovens bestemmelser om enkeltvedtak. Kontrollutvalget merker seg at Utdanningsetaten i ettertid har iverksatt ytterligere tiltak, og at etaten også i sin uttalelse til rapporten har varslet relevante tiltak. Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 15/2010 til orientering.

Saken sendes kultur- og utdanningskomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frøde Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabet Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Kari Kjenndalen (A), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Hartvig Opsjøn (KrF)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 07.06.2010 m/vedlegg

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Rapport 15/2010 *Bruk av fritaksbestemmelsene ved nasjonale prøver – konsekvenser for styringsinformasjon om skolene i Oslo* tyder på at variasjoner mellom skolene i andel fritatte elever i liten grad påvirket resultatinformasjonen fra nasjonale prøver.

Rapport 15/2010 viser at gjennomføringen av nasjonale prøver for 5. trinn i 2008 ikke fullt ut var i tråd med Utdanningsdirektoratets retningslinjer om at alle elever skulle meldes opp til prøvene, og at det er usikkerhet knyttet til om resultatet er registrert for alle elever som gjennomførte prøvene. Utvalget merker seg at det i ettertid er iverksatt tiltak som har gitt god effekt på dette området.

Undersøkelsen av fritakspraksis i tre utvalgte skoler viser at disse skolene i 2008 ikke fullt ut hadde gjennomført vedtakene om fritak i tråd med forvaltningslovens bestemmelser om enkeltvedtak. Kontrollutvalget merker seg at Utdanningsetaten i ettertid har iverksatt ytterligere tiltak, og at etaten også i sin uttalelse til rapporten har varslet relevante tiltak. Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 15/2010 til orientering.

Saken sendes kultur- og utdanningskomiteen.

56/10

Rapport 16/2010 Saksbehandling av søknad om kommunal bolig

Sendt til bystyret

Kopi til byråden for sosiale tjenester og rusomsorg, bydelsutvalgene og bydelsdirektørene i bydelene Sagene, Vestre Aker, Gamle Oslo, Bjerke og Frogner, øvrige bydeler, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

I tråd med kontrollutvalgets vedtak av 25.08.2009 (sak 69) har Kommunerevisjonen gjennomført en forvaltningsrevisjon av saksbehandling av søknad om kommunal bolig. Undersøkelsen tilhører fokusområdet *Brukertilpassede tjenester og myndighetsutøvelse*, jf. bystyrets vedtak om *Overordnet plan for forvaltningsrevisjon 2008-2011* av 18.06.2008 (sak 259).

Sosialtjenesteloven pålegger kommunen å medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet. Oslo kommune har et bredt spekter av boligvirkemidler som bidrar til å oppfylle lovkravene, hvorav kommunal bolig er ett av tiltakene. Oslo kommune disponerer i overkant av 11 000 boliger til vanskeligstilte. Bydelene har tildelingsretten til kommunale boliger beliggende i egen bydel.

Kommunerevisjonen har undersøkt saksbehandlingen av søknader om kommunal bolig i de fem bydelene Sagene, Frogner, Gamle Oslo, Vestre Aker og Bjerke. Det er spesielt sett på elementer i saksbehandlingen som er sentrale for å sikre likebehandling av søkerne, samt om bydelene har etablert rutiner og kontrollaktiviteter som bidrar til forsvarlig saksbehandling.

Undersøkelsen viser at det er stor variasjon mellom de fem bydelene når det gjaldt antall ordinære kommunalt disponerte boliger. Antall kvalifiserte søkere var langt høyere enn antall disponible ordinære kommunale boliger totalt sett, men situasjonen varierte mye mellom bydelene. I to bydeler fikk nær alle søkere som fylte grunnkravene, positivt vedtak om kommunal bolig: i andre bydeler var det langt færre som fikk dette. I en del tilfeller ble søknader som fylte både grunn- og prioriteringskravene etter regelverket, avslått.

I noen bydeler ble de fleste søkerne tildelt bolig innen seks måneder etter positivt vedtak. I andre bydeler kunne det ta opp til ett år fra positivt vedtak om kommunal bolig ble fattet, til bolig ble tildelt. Bydelene kan i henhold til regelverket avslå søknader fra søkere hvis de ikke kan tilby egnet bolig innen seks måneder og søkerne ikke prioriteres. Oslo kommune har ingen oversikt over hvor mange søkere som fyller kravene, men som likevel får avslag fordi bydelene ikke kan tilby egnet bolig innen seks måneder.

Undersøkelsen viser videre forskjeller mellom bydelene i forståelsen og praktiseringen av regelverket for tildeling av kommunale bolig, samt i bydelenes interne kontroll av saksbehandlingen.

Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester skriver i sin uttalelse til rapporten at Kommunerevisjonen har avdekket forhold som vil bli fulgt opp. Byrådsavdelingen

- vil benytte rapporten som grunnlag for det arbeidet som pågår med å gjennomgå reglene for kommunal bolig,
- ser at det er behov for å systematisere kunnskapen fra avgjørelsene i Oslo kommunes klagenemnd, og vil be Helse- og velferdsetaten om å begynne et arbeid med å samle klagenemndas avgjørelser av prinsipiell karakter,
- vil vurdere om det er mulig å få til en rapportering av avslagsgrunner for avslag på søknad om kommunal bolig,
- ser at det er behov for en revisjon av deler av Kvalitetshåndboken for sosialtjenesten, og skriver at Helse- og velferdsetaten er i ferd med å gjøre en gjennomgang bl.a. av kvalitetshåndbokens boligkapittel,
- vil vurdere om det er mulig å iverksette ytterligere tiltak for å sikre felles forståelse og praktisering av regelverket – en mulig innfallsvinkel til dette er en revidert versjon av Kvalitetshåndboken for sosialtjenesten, med et bredere nedslagsfelt enn dagens utgave.

Byrådsavdelingen tar sikte på å ferdigstille gjennomgangen av regelverket for tildeling av kommunal bolig i løpet av 2010, og skriver at de øvrige tiltakene forhåpentligvis vil være i gang i løpet av halvannet år.

Alle bydelene oppga i sine uttalelser til rapporten at de vil iverksette tiltak på bakgrunn av anbefalingene i rapporten og at dette arbeidet vil bli påbegynt i den nærmeste framtid. Flere bydeler presiserte ønsket om felles tiltak for å utarbeide rutiner og sikre felles forståelse og praktisering av regelverket. Enkelte bydeler hadde kommentarer til rapporten av metodisk art. Et par bydeler supplerte også faktaopplysninger på noen punkter. En bydel ga uttrykk for at de ønsket at Kommunerevisjonen også skulle ha behandlet konsekvensene av manglende felles saksbehandlingssystem og IKT-verktøy på boligområdet, samt i større grad ha vurdert hvilken betydning det har for likebehandling av søkere at bydelene har så ulikt antall kommunale boliger disponibelt, og at de fleste boligene ligger i Oslo indre øst.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget konstaterer at Kommunerevisjonens rapport 16/2010 *Saksbehandling av søknad om kommunal bolig* viser viktige forskjeller mellom de fem undersøkte bydelene når det gjelder hvor lett det er å få kommunal bolig, forståelsen og praktiseringen av regelverket for tildeling av kommunal bolig, ventetid etter positivt vedtak, samt intern kontroll i saksbehandlingen.

Kontrollutvalget merker seg at byrådsavdelingen varsler at gjennomgangen av regelverket forventes fullført i løpet av 2010.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 16/2010 til orientering.

Kontrollutvalget innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Kommunerevisjonens rapport 16/2010 *Saksbehandling av søknad om kommunal bolig* viser viktige forskjeller mellom de fem undersøkte bydelene når det gjelder hvor lett det er å få

kommunal bolig, forståelsen og praktiseringen av regelverket for tildeling av kommunal bolig, ventetid etter positivt vedtak, samt intern kontroll i saksbehandlingen.

Bystyret ber byrådet vurdere om det er behov for ytterligere tiltak for å sikre større grad av likebehandling av personer som fyller kravene til kommunal bolig

For øvrig tar bystyret Kommunerevisjonens rapport 16/2010 *Saksbehandling av søknad om kommunal bolig* og kontrollutvalgets vedtak til orientering.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabet Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Kari Kjenndalen (A), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Hartvig Opsjøn (KrF)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 08.06.2010 m/vedlegg

Forslag:

Frode Jacobsen (A) foreslo at "...viktige forskjeller..." i første setning i kontrollutvalgets vedtak og forslag til bystyrets vedtak ble endret til: "...vesentlige forskjeller...".

Jon Evang (A) foreslo at i nest siste avsnitt i forslag til bystyrets vedtak strykes "...større grad av...".

Kari Kjenndalen (A) foreslo at "...hvor lett det er å få..." i første setning i kontrollutvalgets vedtak og forslag til bystyrets vedtak ble endret til: "...tilgang til...".

Votering:

Kommunerevisorens forslag med endringsforslagene fra Frode Jacobsen, Jon Evang og Kari Kjenndalen ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget konstaterer at Kommunerevisjonens rapport 16/2010 *Saksbehandling av søknad om kommunal bolig* viser vesentlige forskjeller mellom de fem undersøkte bydelene når det gjelder tilgang til kommunal bolig, forståelsen og praktiseringen av regelverket for tildeling av kommunal bolig, ventetid etter positivt vedtak, samt intern kontroll i saksbehandlingen.

Kontrollutvalget merker seg at byrådsavdelingen varsler at gjennomgangen av regelverket forventes fullført i løpet av 2010.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 16/2010 til orientering.

Kontrollutvalget innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Kommunerevisjonens rapport 16/2010 *Saksbehandling av søknad om kommunal bolig* viser vesentlige forskjeller mellom de fem undersøkte bydelene når det gjelder tilgang til kommunal bolig, forståelsen og praktiseringen av regelverket for tildeling av kommunal bolig, ventetid etter positivt vedtak, samt intern kontroll i saksbehandlingen.

Bystyret ber byrådet vurdere om det er behov for ytterligere tiltak for å sikre likebehandling av personer som fyller kravene til kommunal bolig

For øvrig tar bystyret Kommunerevisjonens rapport 16/2010 *Saksbehandling av søknad om kommunal bolig* og kontrollutvalgets vedtak til orientering.

57/10

Endelig innberetning av undersøkelse av utvalgte transaksjoner i regnskapet til Helse- og sosialombudet i Oslo

Sendt til arkiv

Kopi til direktøren for Bystyrets sekretariat

Saken gjelder:

Bakgrunnen for undersøkelsen var brev fra ordføreren til Kommunerevisjonen datert 28.10.2009. Brevet var en respons på brev fra Kommunerevisjonen til Helse- og sosialombudet av 23.10.2009 etter gjennomført interimsrevisjon.

I brevet ba ordføreren Kommunerevisjonen undersøke utvalgte transaksjoner i regnskapet til Helse- og sosialombudet. Kommunerevisjonens undersøkelse ble rapportert til ordføreren 16.12.2009.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar *Endelig innberetning av undersøkelse av utvalgte transaksjoner i regnskapet til Helse- og sosialombudet i Oslo*, av 07.06.2010 til orientering.

Kontrollutvalget ber om å bli orientert når det endelige resultatet av den rettslige prosessen foreligger.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Jon Evang (A), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne Haabet Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Kari Kjenndalen (A), Roy Hammerø (F), Berit Jagmann (R), Hartvig Opsjøn (KrF)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 07.06.2010 u.off. § 13. fvl § 13

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget tar *Endelig innberetning av undersøkelse av utvalgte transaksjoner i regnskapet til Helse- og sosialombudet i Oslo*, av 07.06.2010 til orientering.

Kontrollutvalget ber om å bli orientert når det endelige resultatet av den rettslige prosessen foreligger.

Eventuelt

1. Sekretariatets svar av 18.05.2010 på spørsmål fra Anne Marstein om Stiftelsen til Oslo bys forskjønnelse ble referert.
2. Kontrollutvalget har i samsvar med revisjonsforskriften § 12 mottatt egenvurderinger av uavhengighet fra oppdragsansvarlig for forvaltningsrevisjonen (kommunerevisoren) og oppdragsansvarlig for regnskapsrevisjonen (avdelingsdirektør Unn Helen Aarvold).
3. Bystyret behandlet i sitt møte 09.06.2010 regnskapene og beretningene for bykassa og foretakene med unntak av regnskap og beretning for Omsorgsbygg.
4. Finanskomiteen behandlet i sitt møte 02.06.2010 rapport 8/2010 Misligheter ved frivillig forvaltning av klientmidler i sosialtjenesten – Bydel Grorud, endelig innberetning – kontrollutvalgets sak 32 av 27.04.2010.

Kontrollutvalgets sekretariat, 30.06.2010

Reidar Enger
sekretariatsleder